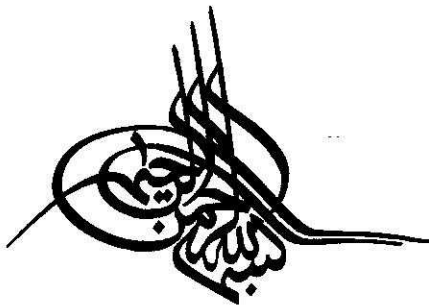

۲۴۹۸

۲.۲

۱-
۱

مرکز تحقیقات بیماریهای مزمن و صعب‌العلاج
پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم
دانشگاه علوم پزشکی تهران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
دفتر بهبود تغذیه جامعه

گزارش بررسی کشوری آگاهی، نگرش و عملکرد خانوارهای شهری و روستایی و کارکنان بهداشتی رده‌های مختلف در خصوص تغذیه

نویسندگان پروژه:
دکتر رامین حشمت
دکتر زهرا عبداللهی
دکتر فروزان صالحی

۱۳۹۴

سرشناسه	حشمت، رامین، ۱۳۵۰ - عبداللهی، زهرا، ۱۳۳۸ - صالحی، فروزان، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	گزارش بررسی آگاهی نگرش و عملکرد خانوارهای شهری و روستایی و کارکنان بهداشتی رده‌های مختلف درخصوص تغذیه / مؤلفین: رامین حشمت، زهرا عبداللهی، فروزان صالحی؛ [برای] وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، دفتر بهبود تغذیه جامعه، مرکز تحقیقات بیماریها مزمن و صعب‌العلاج پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
مشخصات نشر	قم: اندیشه ماندگار، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۲۰۴ ص.: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۷۸۲-۲۴-۹
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	خانواده‌ها -- ایران -- تغذیه -- نمونه پژوهی
موضوع	خانواده‌ها -- تغذیه
شناسه افزوده	ایران. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر بهبود تغذیه جامعه
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران. پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم. مرکز تحقیقات بیماریهای مزمن و صعب‌العلاج
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۳م/ص ۸۷۸۲ RA
رده‌بندی دیویی	۶۱۳/۲۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۵۵۹۳۳

شناسنامه کتاب

عنوان کتاب:	گزارش بررسی کشوری آگاهی نگرش و عملکردخانوارهای شهری و روستایی و کارکنان بهداشتی رده‌های مختلف در خصوص تغذیه
ناشر:	انتشارات اندیشه ماندگار
نویسنده:	دکتر رامین حشمت، دکتر زهرا عبداللهی، دکتر فروزان صالحی
چاپ:	اول / تابستان ۱۳۹۴
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۷۸۲-۲۴-۹
طراحی و صفحه‌آرایی:	چاپ و گرافیک سحر

انتشارات اندیشه ماندگار
۰۲۵-۳۷۷۴۶۱۴۲

فهرست

۸	۱- مقدمه و بیان مسئله
۱۰	۲- اهداف
۱۰	۲-۱- اهداف کلی
۱۰	۲-۲- اهداف اختصاصی
۱۰	۲-۳- اهداف کاربردی
۱۱	۳- طراحی مطالعه و روش اجرا و نمونه گیری
۱۱	۳-۱- چارچوب نمونه گیری و انتخاب نمونه ها
۱۳	۳-۲- روش نمونه گیری
۱۳	در سطح کارکنان بهداشتی
۱۴	۳-۳- حجم نمونه
۱۴	در سطح خانوارها
۱۵	در سطح کارکنان بهداشتی
۱۶	۳-۴- انتخاب نمونه ها
۱۷	انتخاب کارکنان
۱۸	۵- نتایج داده ها
۱۸	۵-۱- نتایج مربوط به پرسشنامه عمومی خانوارها
۲۹	۵-۲- نتایج مربوط به آگاهی خانوارها
۴۲	۵-۳- نتایج مربوط به نگرش خانوارها
۵۴	۵-۴- نتایج مربوط به عملکرد خانوارها
۱۰۲	۵-۵- نتایج مربوط به پرسشنامه وضعیت فردی و شغلی کارکنان بهداشتی
۱۰۹	۵-۶- نتایج مربوط به پرسشنامه آگاهی کارکنان بهداشتی
۱۱۷	۵-۷- نتایج مربوط به پرسشنامه نگرش کارکنان بهداشتی

پیشگفتار

انسان سالم محور توسعه پایدار در هر کشور به شمار می آید. بدون شک رشد و توسعه همه جانبه در سایه پرورش نسلی سالم و پویا محقق می گردد، نسلی که توانمندی کار فکری و جسمی مناسب را داشته باشد. بخش مهمی از این امر از طریق بهبود شرایط تغذیه ای جامعه امکان پذیر خواهد شد.

روند فزاینده شهرنشینی، افزایش سطح سواد، کاهش باروری، افزایش نسبت جمعیت در سنین میانسالی و سالخوردگی، تغییرات مربوط به شیوه زندگی از جمله عادات غذایی، فعالیت فیزیکی، استعمال دخانیات و... در کنار شاخص های اختصاصی مربوط به ابتلا و مرگ حکایت از انتقال دموگرافیک و گذر اپیدمیولوژیک بیماری ها و غلبه بیماری های غیر واگیر دارد. بنابراین مداخلات مناسب جهت مقابله با هر یک از مشکلات مربوط به سلامت بایستی طراحی و به مرحله اجرا در آیند. از جمله این مشکلات می توان به مسائل تغذیه ای اشاره نمود که جامعه در عین مواجه بودن با جلوه های کمبود مواد غذایی نظیر کم وزنی و کوتاه قدی تغذیه ای با پدیده های متناقضی نظیر بدغذایی و چاقی روبرو می گردد و این امر از خصوصیات گذر اپیدمیولوژیک تغذیه در جامعه می باشد.

هرچند تأمین مواد غذایی بخش عمده ای از درآمد خانوارهای ایرانی را به خود اختصاص می دهد ولی متأسفانه مشکلات تغذیه ای در کشور قابل مشاهده است. این امر نشانگر آن است که الگوی غذایی تابعی از آگاهی و سواد تغذیه ای است. در نتیجه نقش آگاهی خانوارها، به خصوص زنان به عنوان مدیران تغذیه خانواده، در وضعیت تغذیه ای خانوار بسیار مؤثر است. دانش و سواد تغذیه ای افراد خانوار در انتخاب های مناسب غذایی و در نهایت، سلامت آنان نقش دارد.

بنابراین انجام مداخلات مناسب آموزشی برای ارتقاء دانش تغذیه ای افراد جامعه یکی از اولویت های سلامت بوده که برای ترسیم شیوه های این مداخلات، ارزشیابی آن ها و سنجش میزان دستیابی به اهداف آن لازم است تا در دوره های مشخص زمانی میزان سواد تغذیه ای مردم سنجیده شود.

بررسی حاضر که توسط دفتر بهبود تغذیه جامعه با همکاری پژوهشکده غدد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران در سراسر کشور به اجرا درآمده است این امکان را فراهم خواهد ساخت تا مداخلات مناسب با رویکرد افزایش سواد تغذیه ای افراد جامعه و به منظور بهبود الگوی تغذیه ای آنان طراحی شود.

علی اکبر سیاری

معاون بهداشت